

Ne lahko kak običaj, se je obdržal tako v obče med Slovenci do današnjih časov, kakor ravno "Kres"; ja do v krajih, kjer so nekdaj Slovenci stanovali in se pozneje poneseli, je še ta navada v horeningena ostala, kar sim se v Koroški sam prepričati priliko imel. — Šaj povem tedaj enkrat, kako je v tem času pri nas. Koke 14 dni pred "Kresom" začnejo fantje, ki so kake 13-16 let stari, za "Kres" plaviti. Napravijo si v ta namen lahke cepine, se v delopustih skupaj spravijo, ter gredo od konca do konca terga in okoli hiš pregledujejo, kje je kaj lesenine zarje. Deržijo se manreč pregovora, da "Kres ima svojo pravico"; toraj poberejo kako staro lesenino brez katerega prazniti kaj. Ker se tega omenjenega pogovora skrbno deržijo, ne delajo posebnega razločka med "majim" in "trojim", in navadno spravijo, kar jim pod roko pride, tedaj se pa tudi temu ni čuditi, da jih včasih kak ejster moč prav po šombano rapodi. To vendar fantov ne ostraši preveč, ker so kaj tecega že navajeni. Kar tedaj lesenine dobijo, jo nesejo do vode, po kateri jo do kraja, kjer "kres" navadno ržejo, plavijo, tam jo sopet iz vode polovijo in spravijo na pripravi prostori. "Kresu" na delopust so pri plavjenju posebno pridni, odrasli fantje pa gredo ta popoldan v hrib, "Kovaški vrh" in tu še mnogo panjevo ra, "Kres" nasekajo; tako se navadno silno veliko lesenine skupaj spravi. Med tem, ko se "Kresu" na delopust fantje pa gredo ta popoldan v hrib, "Kovaški vrh" in tu še mnogo panjevo ra, "Kres" nasekajo; tako se navadno silno veliko lesenine skupaj spravi. Med tem, ko se

"Tusu" nadelquist fantje z plavjujem pečajo,
pa gredo mlade dekletice po travnikih
in livadah svetlice nabirat, iz katerih lepe
vence spletejo in jih potem do večera na
hišne vrata ali na novnajo steno hiše
obesijo. — Proti noči se uberejo odrasli
fantje, in načnejo "Kres" staviti. Spodaj nar-
dijo z panjev močen obod in na taistega
stavijo potem drugo lesenino, da je vse
vrhup stolpu podobno. Med tem pa pridejo
taisti fantje, ki so na "Kres" plavili, v terg,
vence pobiriat. Posijo v ta namen seboj vi-
sko smeko, katerko lepo olupijo in je le
pri ta namen seboj verhu ropek vejic
pustijo. Imenujejo jo "rožo" — Tedi od
hiše da hiše, kjer kak vence vidijo streljajo
v samokresom in vohajo:

Panj, panj, panj,

Če je tud deset lukenj v panj.

Pred hišo pridšči ostanejo, snamejo vence in
vrat dli stene, in ga potem po različnosti
lepoti al višej, kar imenujejo: "v nebesa"
ali nižej, v pekel" na "rožo" obesijo. Derijo
pa dekleta za posebno sramoto, ako bi
vence ne prišel v "nebesa", toraj še vsaka
enkolho sramoto, at derva pripravi, da
bi se v tim fantom prikupila in vence
po moččnosti visoko na "rožo" pripravila.
Posebni penos je na tisto dekle, ktere vence
je nar višej na "roži", med tem ko se
velikokrat clo solzijo taiste, katerih venci
so na nar nižje vejic običeni. — Ko takto

z venci okrinčano, rožo "h, kresu" prinesejo,
jo postavijo potem na vrh, kresu, kar se
pravo lepo poda. Ko je vse to opravljeno, je
že navadno zdravo stario odronilo; ljudi
vseh stanov in starosti se je že tudi mnogo
soslo, keraj gledajo med streljanjem, kres "nažgejo".
Veselo ljudje pregledujejo, kako se "kres" anema,
fantje in dekleta kako lepo pesnijo od so.
Zanemar kresnika al matere Bojje rapojejo,
eni poslušajo, drugi se kaj pomenkujejo,
in tako večer le kmalo mine. Ko "kres"
pogorevati jame, se dvignejo navado s
vsem vsi proti domu, pripeljejo v tergo se
dvignejo v kako pobožno pesnico, in se
razkropijo potem mirno vsaki na svoj dom
k počitku. Tako je "kres" končan! —

3

Popisal J. Levičnik. — Iz Einspicerjevega
"Priatelja" IV (1854) 123-125